

جمهوری اسلامی ایران

Islamic Republic of Iran

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

Institute of Standards and Industrial Research of Iran

استاندارد ملی ایران

۱۱۵۲

تجدید نظر اول

آبان ماه ۱۳۸۱

ISIRI

1152

1st. Revision

NOV. 2002

منسوجات - البسه حلقوی پودی و تاری از نخ یکسره
پلی آمید معمولی (غیر استرچ) و استرچ - ویژگیها

Textiles - warp and weft knitted clothes from
continuous filament polyamid and stretch
Yarns - Specification

Headquarter: Institute of Standards and Industrial Research of Iran

P.O. Box: 1152, Tehran, Iran

Central office: NO. 4, Tehran, Iran

P.O. Box: 14155-6139

TELEPHONE: 0212 2500111

Tel. (Home): 0212 2500111

Fax (Home): 0212 2500111

Fax (Home): 120 880

E-mail: ISIRI@INFOC.BIRNIR.NET

Price: 1000 Rls

نشانی مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران: کرج - شهر صنعتی، صندوق
پستی ۱۶۳-۳۱۵۸۵

دفتر مرکزی: تهران - بالاتراز میدان ولی عصر، کوچه شهید شهماتی، پلاک ۱۴
صندوق پستی ۶۱۳۹-۱۴۱۵۵

تلفن مؤسسه در کرج: ۰۲۶۱-۲۸۰۶۰۳۱-۸

تلفن مؤسسه در تهران: ۰۲۶۱-۲۸۰۷۰۴۵-۹

دورنگار: کرج ۰۲۶۱-۲۸۰۸۱۱۴ تهران ۰۲۱-۸۸۰۲۲۷۶

بخش فروش - تلفن: ۰۲۶۱-۲۸۰۷۰۴۵ دورنگار: ۰۲۶۱-۲۸۰۷۰۴۵

پیام نگار: ISIRI.INFOC@NEDA.NET

بها: ۱۰۰۰ ریال

Headquarter : Institute of Standards and Industrial Research of IRAN

P.O. Box : 31585-163 Karaj - IRAN

Central office : NO.14, Shahid Shahamati St., Valiasr Ave. Tehran

P.O. Box : 14155-6139

Tel.(Karaj) : 0098 261 2806031-8

Tel.(Tehran) : 0098 21 8909308-9

Fax(Karaj) : 0098 261 2808114

Fax(Tehran) : 1250 880

Email : ISIRI.INFOC@NEDA.NET

Price : 1000 Rls

آشنایی با مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب قانون، تنها مرجع رسمی کشور است که عهده‌دار وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) می‌باشد.

تدوین استاندارد در رشته‌های مختلف توسط کمیسیون‌های فنی مرکب از کارشناسان مؤسسه، صاحب‌نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط با موضوع صورت می‌گیرد. سعی بر این است که استانداردهای ملی، در جهت مطلوبیت‌ها و مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فنی و فناوری حاصل از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع شامل: تولیدکنندگان، مصرف‌کنندگان، بازرگانان، مراکز علمی و تخصصی و نهادها و سازمان‌های دولتی باشد. پیش‌نویس استانداردهای ملی جهت نظرخواهی برای مراجع ذینفع و اعضای کمیسیون‌های فنی مربوط ارسال می‌شود و پس از دریافت نظرات و پیشنهادها در کمیته ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب به عنوان استاندارد ملی (رسمی) چاپ و منتشر می‌شود.

پیش‌نویس استانداردهایی که توسط مؤسسات و سازمان‌های علاقمند و ذیصلاح و با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می‌شود نیز پس از طرح و بررسی در کمیته ملی مربوط و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی چاپ و منتشر می‌گردد. بدین ترتیب استانداردهایی ملی تلقی می‌شود که بر اساس مفاد مندرج در استاندارد ملی شماره «۵» تدوین و در کمیته ملی مربوط که توسط مؤسسه تشکیل می‌گردد به تصویب رسیده باشد.

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران از اعضای اصلی سازمان بین‌المللی استاندارد می‌باشد که در تدوین استانداردهای ملی ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی‌های خاص کشور، از آخرین پیشرفت‌های علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین‌المللی استفاده می‌نماید.

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران می‌تواند با رعایت موازین پیش‌بینی شده در قانون به منظور حمایت از مصرف‌کنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست‌محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردها را با تصویب شورای عالی استاندارد اجباری نماید. مؤسسه می‌تواند به منظور حفظ بازارهای بین‌المللی برای محصولات کشور، اجرای استاندارد کالاهای صادراتی و درجه‌بندی آن را اجباری نماید.

همچنین به منظور اطمینان بخشیدن به استفاده‌کنندگان از خدمات سازمان‌ها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرسی، ممیزی و گواهی‌کنندگان سیستم‌های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست‌محیطی، آزمایشگاه‌ها و کالیبره‌کنندگان وسایل سنجش، مؤسسه استاندارد اینگونه سازمان‌ها و مؤسسات را براساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران مورد ارزیابی قرار داده و در صورت احراز شرایط لازم، گواهی‌نامه تأیید صلاحیت به آنها اعطا نموده و بر عملکرد آنها نظارت می‌نماید. ترویج سیستم بین‌المللی بکاه‌ها، کالیبراسیون وسایل سنجش، تعیین عیار فلزات گرانبها و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی از دیگر وظایف این مؤسسه می‌باشد.

کمیسیون استاندارد "البسه حلقوی پودی و تازی از نخ یکسره پلر امید معمولی
(غیر استرچ) و استرچ - ویزکیها"
تجدید نظر

رئیس

دانایی، محمد

(لیسانس مهندسی نساجی)

سمت یا نمایندگی

شرکت نساج ماشین

اعضا

اطلسی، شهلا

(لیسانس فیزیک)

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

جمالی، حمیدرضا

(لیسانس مهندسی نساجی)

اداره کل صنایع نساجی - وزارت صنایع

خیری، بهروز

(لیسانس مهندسی نساجی)

شرکت جامه پوش آرا

رحیمی، خلیل

(دیپلم)

کارخانجات تولیدی و بافندگی زند

مقبل زاده، مهران

(لیسانس زبان)

شرکت مخمل پاسارد

دبیر

صوفی - هاجر

(لیسانس صنایع)

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

پیش گفتار

استاندارد "البسه حلقوی پودی و تاری از نخ یکسره پلی آمید معمولی (غیر استرچ) و استرچ-ویژگیها" نخستین بار در سال ۱۳۵۳ تهیه گردید این استاندارد براساس پیشنهادهای رسیده و بررسی و تأیید کمیسیون‌های فنی مربوط برای اولین بار مورد تجدیدنظر قرار گرفت و در یکصد و ششمین جلسه کمیته ملی استاندارد پوشاک و فرآورده‌های نساجی و الیاف مورخ ۸۱/۰۸/۰۱ تصویب شد. اینک این استاندارد به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می‌شود.

برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفتهای ملی و جهانی در زمینه صنایع و علوم استانداردهای ملی ایران در مواقع لزوم مورد تجدیدنظر قرار خواهند گرفت و هرگونه پیشنهادی که برای اصلاح یا تکمیل این استاندارد ارائه شود، در تجدیدنظر بعدی مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین برای مراجعه به استانداردهای ملی ایران باید همواره از آخرین تجدیدنظر آنها استفاده کرد. در تهیه و تجدیدنظر این استاندارد سعی شده است که ضمن توجه به شرایط موجود و نیازهای جامعه، در حد امکان بین این استاندارد و استانداردهای بین‌المللی و استاندارد ملی کشورهای صنعتی و پیشرفته هماهنگی ایجاد شود.

منابع و مأخذی که برای تهیه این استاندارد به کار رفته به شرح زیر است:

- ۱- استاندارد ملی ایران ۱۱۵۲ سال ۱۳۵۳ البسه کشباف پودی و تاری از نخ یکسره پلی آمید معمولی (غیراسترچ) و استرچ
- ۲- با استفاده از تجربیات و بررسی نتایج آزمایشگاهی انجام شده در بخش نساجی و چرم مؤسسه استاندارد در سال ۱۳۸۰

البسه حلقوی پودی و تاری از نخ یکسره پلی‌آمید معمولی (غیراسترچ) و استرچ ویژگیها

۱ هدف

هدف از تدوین این استاندارد تعیین ویژگیها، روشهای آزمون، نمونه برداری، بسته بندی و نشانه گذاری البسه حلقوی پودی و تاری از نخ یکسره پلی‌آمید معمولی (غیراسترچ) و استرچ می‌باشد.

۲ دامنه کاربرد

- ۱-۲ این استاندارد در مورد کلیه البسه حلقوی تاری و پودی که از نخ یکسره صد درصد پلی‌آمید استرچ و غیراسترچ که کلیه عملیات تکمیلی بر روی آنها انجام شده است کاربرد دارد.
- ۲-۲ این استاندارد ویژگیهای مربوط به عملیات رنگرزی و تکمیل را در برنمی‌گیرد.

۳ مراجع الزامی

مدارک الزامی زیر حاوی مقرراتی است که در متن این استاندارد به آنها ارجاع داده شده است. بدین ترتیب آن مقررات جزئی از این استاندارد محسوب می‌شوند. در مورد مراجع دارای تاریخ چاپ و/ یا تجدیدنظر، اصلاحیه‌ها و تجدیدنظرهای بعدی این مدارک مورد نظر نیست. معهذاً بهتر است کاربران ذینفع این استاندارد، امکان کاربرد آخرین اصلاحیه‌ها و تجدیدنظرهای مدارک الزامی زیر را مورد بررسی قرار دهند. در مورد مراجع بدون تاریخ چاپ و/ یا تجدیدنظر، آخرین چاپ و/ یا تجدیدنظر آن مدارک الزامی ارجاع داده شده مورد نظر است.

استفاده از مراجع زیر برای کاربرد این استاندارد الزامی است:

- ۱-۳- استاندارد ملی ایران ۱۷۶: سال ۱۳۷۶ روش تعیین ثبات رنگ منسوجات در برابر عرق بدن
- ۲-۳- استاندارد ملی ایران ۱-۱۸۹: سال ۱۳۸۱ روش تعیین ثبات رنگ در برابر شستشو

- ۳-۳- استاندارد ملی ایران ۲۰۴ سال ۱۳۷۲ روش تعیین ثبات رنگ در برابر مالش
- ۳-۴- استاندارد ملی ایران ۲۰۵ سال ۱۳۸۱ روش تعیین ثبات رنگ در مقابل نور روز
- ۳-۵- استاندارد ملی ایران ۲۵۰ سال ۱۳۶۷ روش تعیین ثبات رنگ در مقابل فشار گرم
- ۳-۶- استاندارد ملی ایران ۹۲۶ سال ۱۳۶۱ ویژگیهای نخ یکسره پلی آمید معمولی (غیراسترچ)
- ۳-۷- استاندارد ملی ایران ۹۲۸ سال ۱۳۶۱ ویژگیهای نخ پلی آمید استرچ
- ۳-۸- استاندارد ملی ایران ۹۳۳ سال ۱۳۷۹ برجسب راهنمایی و توضیح دهنده برای البسه
- ۳-۹- استاندارد ملی ایران ۹۴۸ سال ۱۳۷۰ محیطهای استاندارد برای آماده کردن آزمایش

منسوجات

- ۳-۱۰- استاندارد ملی ایران ۱۲۳۳ سال ۱۳۸۰ زیپ- ویژگیها و روشهای آزمون
- ۳-۱۱- استاندارد ملی ایران ۱۲۴۲ سال ۱۳۸۱ روش تعیین تغییر ابعاد پارچه پس از غوطه‌وری در

آب سرد

- ۳-۱۲- استاندارد ملی ایران ۱۹۵۱ سال ۱۳۵۶ روش اندازه‌گیری pH محلول مستخرجه از الیاف
- ۳-۱۳- استاندارد ملی ایران ۲۲۶۴ سال ۱۳۸۰ نوارکش- ویژگیها و روشهای آزمون
- ۳-۱۴- استاندارد ملی ایران ۲۸۸۳ سال ۱۳۷۲ ویژگیهای نخ دوخت صنعتی از الیاف مصنوعی و مخلوط با الیاف طبیعی
- ۳-۱۵- استاندارد ملی ایران ۴۰۸۴ سال ۱۳۷۵ روش تعیین ثبات رنگ در مقابل نور مصنوعی (لامپ فوس گزنون)

۴ اصطلاحات و تعاریف

در این استاندارد اصطلاحات و/ یا واژه‌ها با تعاریف زیر بکار می‌رود:

۴-۱ پارچه حلقوی پودی

در این روش تغذیه نخ در جهت عرض پارچه (بصورت افقی) صورت گرفته و حلقه‌ها نیز در همین جهت تشکیل می‌شوند. کشش اینگونه پارچه‌ها در جهت عرض بیشتر از جهت طول بوده و معمولاً

نخ بافت به آسانی از انتهای بافت پارچه شکافته می‌شود.

۲-۴ پارچه حلقوی تاری

در این روش تغذیه نخ در جهت عمودی صورت گرفته و حلقه‌ها نیز در همین جهت (جهت تار) تشکیل می‌شوند. در این نوع پارچه اتصال یک حلقه به حلقه بعدی در دو رخ متفاوت صورت می‌گیرد. اینگونه پارچه‌ها نسبت به پارچه‌های حلقوی پودی دارای قابلیت ارتجاعی کمتری بوده و معمولاً نخ بافت آن به آسانی از پارچه شکافته نمی‌شود.

۳-۴ بر

به مجموعه‌ای از کالا که دارای جنس، نوع بافت، اندازه، شکل، طرح، دوخت و رنگ یکسان یا عبارتی دارای ویژگیهای فیزیکی و شیمیایی یکسان باشند، اطلاق می‌شود.

۵ ویژگیها

۱-۵ ثبات رنگ

درجه تغییر رنگ و درجه لکه گذاری البسه حلقوی پلی‌آمید رنگی در برابر عوامل مختلف طبیعی، مکانیکی و شیمیایی باید طبق جدول ۱ باشد.

جدول ۱- ثبات رنگ

ردیف	عوامل مختلف	حداقل درجه تغییر رنگ	حداقل درجه لکه گذاری	شماره استاندارد ملی ایران
۱	نور	۵	-	۴۰۸۴ و ۲۰۵
۲	شستشو	۴	۴	۱۸۹
۳	عرق بدن (اسیدی و قلیایی)	۴	۴	۱۷۶
۴	مالش خشک و مرطوب	-	۴	۲۰۴
۵	فشار اطوری خشک و مرطوب	۴	۴	۲۵۰
۶	خشکشویی	۴	۴	۱۸۷

۲-۵ درجه pH

pH محلول مستخرجه از پارچه باید حداقل ۶ و حداکثر ۸ باشد (روش آزمون طبق استاندارد ملی ایران ۱۹۵۱).

۳-۵ تغییر ابعاد

تغییر ابعاد البسه حلقوی تاری و پودی از نخ یکسره پلی آمید معمولی (غیراسترچ) و استرچ پس از غوطه‌وری در آب سرد باید حداکثر $\pm 1/5$ درصد در جهت طول و عرض باشد (روش آزمون طبق استاندارد ملی ایران ۱۲۴۲)

۴-۵ ویژگیهای نخ پلی آمید غیراسترچ و استرچ مورد مصرف در بافت پارچه باید مطابق با استانداردهای ملی ایران ۹۲۶ و ۹۲۸ باشد.

۵-۵ نخ دوخت یا تزئینات غیر همجنس

در صورتیکه برای دوخت البسه از نخ رنگی استفاده شده یا تزئینات غیر همجنس برای البسه بکار برده شده است میزان ثبات رنگ آنها باید مطابق با جدول ۱ باشد.

۶-۵ دکمه

در صورتیکه از دکمه استفاده شده است دکمه‌ها باید در مقابل مواد شیمیایی مورد مصرف در خشکشویی مقاوم بوده و فرم اصلی خود را از دست ندهند.

۷-۵ بخیه

حداقل تعداد بخیه مورد در دوخت اصلی باید حداقل ۴ عدد در سانتی متر باشد.

۸-۵ زیپ

اگر البسه دارای زیپ است ویژگیهای آن باید طبق استاندارد ملی ایران ۱۲۲۳ باشد.

۹-۵ کش

اگر البسه دارای کش است ویژگیهای آن باید طبق استاندارد ملی ایران ۲۲۶۴ باشد.

۶ شرایط آماده سازی نمونه و انجام آزمون

نمونه‌ها را قبل از انجام آزمون باید حداقل به مدت ۲۴ ساعت در رطوبت نسبی 65 ± 2 درصد 20 ± 2 درجه سلسیوس (طبق استاندارد ملی ایران ۹۴۸) تحت شرایط استاندارد قرار داد. آزمونهای لازم باید در همان محیط انجام شود.

۷ نمونه برداری

جهت انجام آزمون از هر بهر، طبق جدول ۲ نمونه برداری انجام می‌گردد (نمونه‌ها باید به طور تصادفی برداشته شوند).

جدول ۲- نمونه برداری

برای آزمونهای فنی		برای آزمونهای چشمی		تعداد درکارتن‌های یک بهر کالا
تعداد عیوب مجاز	تعداد آزمون	تعداد عیوب مجاز	تعداد آزمون	
۰	۲	۰	۱۰	کمتر از ۵۰
۰	۲	۱	۲۰	۵۱-۱۰۰
۰	۲	۲	۳۰	۱۰۱-۲۰۰
۰	۳	۳	۴۰	۲۰۱-۳۰۰
۰	۵	۳	۵۰	۳۰۱-۵۰۰
۰	۷	۴	۷۰	۵۰۱-۸۰۰
۰	۱۰	۶	۱۱۰	۸۰۱-۱۳۰۰
۱	۱۵	۸	۱۵۰	۱۳۰۱-۳۲۰۰
۲	۳۰	۱۱	۲۲۰	۳۲۰۱ و بیشتر

۸ عیوب غیر مجاز

در هنگام بازرسی در آزمونهای ظاهری، البسه باید عاری از عیوبی به شرح زیر باشند:

۱-۱-۸ پارگی، سوراخ و دانه در رفتگی

۲-۱-۸ آثار لکه روغن و رنگ

- ۳-۱-۸ تغییرات رنگی البسه در یک بهر کالای هم رنگ
- ۴-۱-۸ نایکنواختی در بافت و رگه دار بودن
- ۵-۱-۸ نخ اضافی که از دوخت باقی مانده است
- ۶-۱-۸ آثار مواد شیمیایی که موجب ضایعات شود
- ۷-۱-۸ نامساوی بودن ابعاد نقاط مشابه البسه هم اندازه
- ۸-۱-۸ تفاوت وزن البسه با یکدیگر در یک بهر که اندازه‌های مساوی دارند. (حد رواداری ± 3 درصد وزنی است.)

۹-۱-۸ نامنظم بودن دوخت

۱۰-۱-۸ جمع شدگی در محل دوخت و عیوب مربوط به دوخت و سردوزی

۱۱-۱-۸ هرگونه بوی نامطبوع

۲-۸ عیوب غیرمجاز در لایی یقه البسه

چنانچه البسه دارای لایی باشد مشخصات آن باید بقرار زیر باشد:

- ۱-۲-۸ پس از شستشو خرد نشود.
- ۲-۲-۸ آب رفتگی نداشته باشد.
- ۳-۲-۸ سخت نباشد.
- ۴-۲-۸ چنانچه لایی رنگی باشد میزان ثبات رنگ آنها از نظر لکه گذاری باید مطابق جدول ۱ باشد.

۳-۸ عیوب غیرمجاز در دکمه و جا دکمه‌های البسه

- ۱-۳-۸ قرار گرفتن دکمه‌ها به صورت نامنظم و نامتناسب با جا دکمه
- ۲-۳-۸ نخ دوخت جا دکمه نباید بدون سر قایمی باشد.
- ۳-۳-۸ فاصله دکمه‌ها در یک ردیف مشخص نباید متفاوت باشد.

۴-۳-۸ دگمه‌ها نباید تفاوت رنگی با یکدیگر داشته باشند (توافق بین خریدار و فروشنده از این دستور مستثنی است).

۴-۸ **عیوب غیر مجاز در نخ دوخت البسه**

۱-۴-۸ نامتناسب بودن رنگ نخ دوخت با رنگ اصلی البسه (توافق بین فروشنده و خریدار از این دستور مستثنی است).

۹ **بسته‌بندی**

هر یک از البسه باید در لفافی از جنس پلی اتیلن یا سلوفان قرار گیرد.

۱۰ **نشانه گذاری**

۱-۱۰ **نشانه گذاری روی البسه**

برچسب البسه باید نرم و قابل انعطاف بوده و به صورت دائمی بر روی هر لباس دوخته شود و حاوی اطلاعات زیر باشد:

۱-۱-۱۰ اندازه البسه (سایز)

۲-۱-۱۰ جنس البسه (صد درصد پلی آمید)

۳-۱-۱۰ نام و نشانی کارخانه تولید کننده و یا علامت تجارتي

۴-۱-۱۰ علائم راهنمای نگهداری البسه

یادآوری- علائم راهنمای نگهداری البسه باید مطابق با استاندارد ملی ایران ۹۳۳ باشد.

این علائم باید شامل نحوه شستشو، خشکشویی، خشک کردن و اطو کردن و همچنین علامت استفاده از سفید کننده باشد.

۲-۱۰ **نشانه گذاری روی بسته**
 ۱-۲-۱۰ اطلاعات زیر باید به زبان فارسی و در مورد صادرات و واردات به زبان مورد توافق
 بر روی هر بسته قید گردد.

- ۲-۲-۱۰ اندازه البسه (سایز)
- ۳-۲-۱۰ جنس البسه (صد درصد پلی آمید)
- ۴-۲-۱۰ علامت تجارتي و یا نام کارخانه تولید کننده
- ۵-۲-۱۰ سایر نشانه های اضافی مورد نیاز

۳-۱۰ **نشانه گذاری روی کارتن**
 اطلاعات زیر باید به زبان فارسی و در مورد صادرات و واردات به زبان مورد توافق روی کارتن
 قید گردد.

- ۱-۳-۱۰ نام یا علامت تجارتي کارخانه سازنده
- ۲-۳-۱۰ نوع جنس (صد درصد پلی آمید)
- ۳-۳-۱۰ شماره رنگ یا طرح
- ۴-۳-۱۰ وزن ناخالص
- ۵-۳-۱۰ وزن خالص
- ۶-۳-۱۰ نشانه چتر
- ۷-۳-۱۰ نشانه قلاب که بر روی آن ضربدر کشیده شده باشد.
- ۸-۳-۱۰ تعداد
- ۹-۳-۱۰ سایر نشانه های اضافی مورد نیاز
- ۱۰-۳-۱۰ نام کشور سازنده (در مورد واردات و تولیدات داخلی) و در مورد صادرات طبق توافق

خریدار و فروشنده.